

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu

Opole, dnia 4 sierpnia 2011 r.

Pan
Zbigniew Figas
Prezes Zarządu
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej
w Opolu

LOP-4101-12-01/2011
P/11/044

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. *o Najwyższej Izbie Kontroli*¹ (zwanej dalej ustawą o NIK), Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu skontrolowała Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Opolu (zwany dalej Funduszem) w zakresie realizacji zadań i wykorzystania środków związanych z rozwojem i wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii elektrycznej (zwanym dalej OZE).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 27 lipca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Funduszu w zakresie spraw objętym kontrolą.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia kontroli i wynikające z nich oceny częściowe:

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Funduszu związane z wdrażaniem *Programu dla przedsięwzięć w zakresie odnawialnych źródeł energii i obiektów wysokosprawnej kogeneracji – Część 2) – wdrażana przez wfośigw (zwanego dalej Programem OZE).*

Fundusz zabezpieczył środki finansowe na dofinansowanie tego rodzaju zadań uzyskując z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej 29 września 2009 r. Promesę² na kwotę 35 mln zł. Pomimo poinformowania potencjalnych wnioskodawców (przedsiębiorstw związanych z produkcją energii elektrycznej m.in. elektrowni, ciepłowni, elektrociepłowni, cukrowni i cementowni) oraz opublikowania informacji w prasie lokalnej i przekazania drogą e-mailową jednostkom samorządu terytorialnego, zainteresowanie uzyskaniem pożyczek na realizację przedsięwzięć w ramach Programu OZE, było znikome. W wyniku przeprowadzonych trzech naborów, wnioski o pożyczkę złożyły dwa przedsiębiorstwa na zadania: *Budowa instalacji do wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w kogeneracji na bazie gazu ziemnego GZ-50* (16 sierpnia 2010 r.) i *Modernizację Elektrowni Wodnej* (13 maja 2011 r.). Pierwsze z ww. zadań było w trakcie realizacji, zaś drugi wnioskodawca wycofał 6 lipca 2011 r. wniosek, gdyż nie mógł skorzystać z dofinansowania z ww. Programu z powodu rozpoczęcia zadania przed złożeniem wniosku, a korzyści z możliwej do uzyskania pomocy *de minimis*, były wg jego oceny niewielkie.

Fundusz nie skorzystał ze środków przyznanych Promesą, lecz zdecydował o udzieleniu na pierwsze z przedsięwzięć pożyczki ze środków własnych, gdyż kwota pożyczki nie przekraczała możliwości Funduszu, a warunki jej udzielenia były korzystniejsze w porównaniu z warunkami pożyczki udzielanej w ramach Programu OZE. Oprocentowanie pożyczki na ww. przedsięwzięcie ze środków Funduszu było zmienne i wynosiło 0,6 stopy redyskonta weksli, lecz nie mniej niż 2,5 % (na dzień kontroli wynosiło 2,85 %) oraz istniała możliwość częściowego jej umorzenia (od 5 % do 20 % kwoty pożyczki). Oprocentowanie pożyczek z Programu było stałe i wynosiło 3 % i nie podlegały umarzaniu. Ponadto Fundusz dofinansował dwa inne przedsięwzięcia (wnioski złożono poza okresami naborów wniosków w ramach ww. Programu), z których jedno polegające na *Wymianie układu skojarzonego wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w Oczyszczalni Ścieków*, o wartości całkowitej 3 606 915 zł (netto), zrealizowane w 2009 r. zostało dofinansowane kwotą pożyczki

² Promesa Nr 34/2009/Wn08/OA/M wydana na podstawie uchwały Zarządu NFOŚiGW z dnia 29 września 2009 r.

2 000 000 zł (55,45 % kosztów). Drugie zadanie zakończone w 2010 r. polegające na *Montażu 16 lamp solarnych LED do oświetlenia terenu*, dofinansowano dotacją 41 100 zł (stanowiła to 40 % kosztów zadania wynoszącego 125 528,24 zł). Efektem tych zadań było wyprodukowanie rocznie około 2 843 MW energii elektrycznej. Udzielanie pożyczek beneficjentom ze środków własnych Funduszu było działaniem gospodarnym, gdyż umożliwiało to zainwestowanie wolnych środków Funduszu³, a beneficjent zyskiwał korzystniejsze warunki finansowe realizacji przedsięwzięć.

NIK uwzględniając kryteria legalności i rzetelności ocenia pozytywnie postępowanie Fundusz przy udzielaniu pomocy finansowej na zadania związane z rozwojem OZE.

Fundusz przeprowadził kwalifikację wniosków o dofinansowania zgodnie z przyjętymi *Zasadami przyznawania i umarzania pożyczek*⁴, a ich przebieg był zgodny z terminami ustalonymi w *Procedurze udzielania pożyczek i dotacji*⁵. Prawidłowo zabezpieczono w umowach zawartych z beneficjentami realizację celu zadania na jaki udzielono dofinansowanie oraz warunki wypłaty środków.

Fundusz zapewnił sobie możliwość nadzoru nad realizacją zadań poprzez wskazanie w umowach pożyczek, dokumentów wymaganych do wypłaty środków i uzależnienie wypłaty kolejnej raty od rozliczenia poprzedniej, a w przypadku nie zrealizowania zadania przewidziano sankcje wobec beneficjentów. Ponadto w umowach zastrzeżono prawo do kontrolowania sposobu wykorzystania udzielonej pożyczki w każdej fazie jej realizacji, a dodatkowo w *Procedurze udzielania pożyczek i dotacji ze środków własnych*, zastrzeżono prawo do sprawdzenia stopnia przygotowania lub zaawansowania realizacji zadania, gdy rozpoczęto je przed złożeniem wniosku. Stwierdzono, że Fundusz korzystał z powyższych uprawnień, a w przypadku zrealizowanego zadania *Wymianie układu skojarzonego wytwarzania energii elektrycznej...* przeprowadził kontrolę po jego zakończeniu (28 kwietnia 2009 r.), zaś rzetelność informacji podanych przez beneficjenta we wniosku na *Modernizację Elektrowni Wodnej* sprawdzono 14 czerwca 2011 r. na etapie rozpatrywania wniosku. Działania te były rzetelne pod względem sprawdzenia zasadności udzielenia dofinansowania.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na

³ wykorzystanie środków na zadania z zakresu ochrony atmosfery, z którego udzielano dofinansowań zadań OZE wynosiło w 2008 r. 95 %; 2009 r. 73 %; w 2010 r. 74 %, a za I półrocze 2011 r. 11,4 % planu

⁴ Zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz trybu i zasad udzielania i rozliczania dotacji ze środków WFOŚiGW uchwalone przez Radę Nadzorczą WFOŚiGW 27.11.2009 r. (uchwała nr 66/2009), zmienione uchwałą nr 95/2010 Rady Nadzorczej WFOŚiGW z 29.11.2010 r., dalej *Zasady udzielania i umarzania pożyczek*

⁵ Procedura udzielania pożyczek i dotacji ze środków WFOŚiGW wprowadzona zarządzeniem Prezesa Zarządu WFOŚiGW Nr 3/2007 z 11.04.2007 r.

piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Opolu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen zawartych w tym wystąpieniu.